

ȘCOALA

VREME

REVISTA
PEDAGOGICĂ
CULTURALĂ

A ASOCIAȚIEI
INVĂȚĂTORILOR
DIN JUD. ARAD

CUPRINSUL:

Pedagogie:

Ion Blăgăilă: *Etatea copilului de școală*

**Chestiuni de psihologie
patologică:**

C. Georgiade: *Psihastenia*

Traduceri:

Miron Țundre: *Copilul, tatăl omului*
(conferința D-nei Montessori)

Diverse:

Indrumătorii școlii dela granița de Vest
Condițiunile legale pentru admiterea inv. de
gradul II la gradul I

Cărți:

Istoria filosofiei moderne; **M. Biciulescu:**
Reforme și curente noi în școlile din
Apus; **Dimitrie Boarlu:** O viață
trăită în școală; **B. Blanchard:** Arta
vorbirii — trad. de P. Mosoiu (Ion
Blăgăilă)

Ovid Densușeanu-Fiul: Stăpânul
(Iluna Ioan)

Informațiuni:

Dela Asociația învățătorilor; — Aviz către
învățători și o circulară; Dela Revizo-
rat un Proces-verbal în copie.

Biblioteca școlară
Raionul Arad

ARAD
ANUL VIII.
Nr. 8.
OCT. 1937

„Școala Vremii”

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET DE REDACȚIE

Red. respons.: **EUGENIU SPINANȚIU**, inv. dir.
Administrator: **SABIN MIHUȚIU**, învățător

**Manuscrisele nu se mai înapoiază.
Anunțuri și reclame se primesc după
învoială.**

**Manuscrisele, revistele pentru schimb
și cărțile de recenzat se trimit pe adresa:
Redacția revistei „Școala Vremii”, Arad
Bulev. Carol, 66 (Casa învățătorilor).**

**Correspondența privitoare la admi-
nistrație: abonamente, schimbări de
adresă, revistele înapoiate etc. se trimit
pe adresa Administrației: Dl. Sabin Mihuțiu,
Arad, str. Eminescu 43.**

Abonament anual Lei 60. Un exemplar 6 Lei.

Secretar de redacție:
ION BLAGAILĂ.

Scoala Vremii

REVISTA PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ANUL VIII.

Arad, Octombrie. 1937

Nr. 8

PEDAGOGIE

Etatea copilului de școală

An de an, școlile au acelaș început.

Părinții se duc la școală între 1 și 10 Sept. și înscriu copiii. Desigur îi obligă legea la acest lucru. Deci, dintr'un început școala și familia încep biurocratismul, chiar când își dau mâna pentru prima dată.

La 15 Septembrie încep școlile în România.

- Copiii se îndreaptă către clasă. Contigentele vechi cunosc viața, trec în clase, sar prin curtea școlii, mai sparg câte un geam, de unde câte o pedeapsă dela directorul școlii etc. Pentru aceștia indiferent că sunt promovații anului trecut sau repetenții, lucrurile par normale.

Sunt însă alături de acești copii deprși cu școala, cei cari au pășit în curtea școlii, în ziua aceea mai întâi.

Aceștia toți ar trebui să aibe 7 ani, cronologic socotiți.

Însă azi moda a intrat și în făgașul școlii. Părinții, în excesivitatea lor, se uită la vlăstarele lor nu tocmai obiectivi și fiecare își crede copilul un fenomen intelectual. Așa că nu mai așteaptă să îplinească etatea școlariității, ci cu cereri pe la Minister și organele în drept, le roagă și imploră să aprobe dispensa de vârstă. Desigur pe baza certificatului medical, în care medicul scrie în totdeauna favorabil pentru solicitator.

Dar, medicul este acoperit, fiindcă el spune în certificat: copilul sănătos, bine dezvoltat fizicește.

Cât privesc puterile intelectului copilului, lasă, că de aceea merge la școală, să i le întărească învățătorul.

Greșala însă este mare. Învățătorul nu poate să vindece prostia prin minune. Și acest fapt m'a făcut să scriu aceste rânduri.

Din practica mea, am ajuns și eu la concluzia, la care alții au ajuns înaintea mea, anume, că etatea la care trebuie să intre copilul în clasa I primară este 7 ani împliniți. Chiar diferența de 1—2 luni indică faptul acesta, deoarece și această diferență între copii, îi arată superiori pe cei cari au aceste luni în plus. Bineînțeles, acest fapt îl consider în ceea ce privește cazurile normale, cazuri majoritare. Cazurile excepționale le voi arăta mai jos.

Deaceea, nu puțin li se poate obiecta părinților și autorităților, care îngăduie primirea și înscrierea copiilor sub etatea de 7 ani la școală.

Primii, părinții, o fac din orgoliu sau vanitatea de-a demonstra că au copii superiori, foarte cuminți, iar cei din al doilea rând, o fac ca să se scape de tortura primilor.

Și iată cum rămâne să-și ispășească învățătorul greșeala făcută de părinții copiilor și superiorii lui.

Mie mi s'a întâmplat ca să am în timpul celor 12 ani de funcționare în învățământul primar, vre-98 copii, înscriși cu dispensă de vârstă în clasa întâia.

Unii dintre ei foarte bine dezvoltăți fizicește, alții mai puțin. Dintre aceștia abia 15% s'au putut alătura și integra în învățământ alături de ceilalți, cari împliniseră etatea de școală.

Greutatea mai mare a elevilor sub etatea de școală am observat-o la două ocupațiuni mai grele pentru ei, anume: la scris și la aritmetică. Mai puțin la citit și intuiție.

Copilul lipsit de oricare stăpânire și deprindere precisă a mânei, precum și de antrenamentul mânei drepte, la scris întâmpină mari dificultăți. Mâna-i obosește chiar și numai la ținerea condeiului, dar să mai scrie dela linie la linie o plăcuță întreagă de exerciții și litere învățate. Or, dacă nu scriu rămân în urmă și deci repetă clasa. Dar, dacă ar repeta-o ar fi cel mai mare bine pentru învățător și copil și mai puțin rău pentru părintele care se simte »nefăricit«. Așa

că tatonările copilului ca să nu dea în primul an eșec, nu sunt mici.

Unde mai pui aritmetica, pe care el trebuie să o înțeleagă, spre a nu fi un simplu papagal, care reproduce fidel lecția memorată în clasă sau acasă cu mămica sau meditorul.

Toate aceste lovesc în sufletul copilului cu atâta durere, încât copilul vede în școală o tortură, de care nu știe cum să scape. Și după cum începe copilul școala primară, sau să fiu precis, grădina de copii, de cu drag, așa va termina și ultima lecție în Universitate sau școala secundară.

Faptul e dovedit prin noi înșine.

Să ne amintim, câtă bucurie și câtă frământare și exclamare nu e în sufletul unor absolvenți. »Ah! Am terminat calvarul... Nu mai am lecție de învățat, de aci înainte... Ura! Vacanța!« etc. etc. Toate aceste de dragul școlii, nu?!

Iată de ce trebuie să fim cât mai atenți la înscrierea copiilor în școală, atât noi dascălii, cât și conducătorii noștri.

Am urmărit copiii sub anii de școală la scris, citit, socotit, intuiție, memorizare, povestire, desen etc. Am observat că cei cu vârstă împlinită, până unul mai tânăr scrie o literă, el a scris un rând. Dece? Pentru că cel tânăr se străduiește să scrie frumos și el (așa-i cerem) și tot face un oval sau o undiță și o șterge și iar începe, iar șterge, până când se obosește și se satură de-i vine rău a mai scrie. Unde mai pui că simțul lui nu e atât de desvoltat, ca să nu apese cu toate puterile pe plăcuță cu stilul, care scoate un sunet strident de un desgust și pentru învățător. Iată cum dragostea și sentimentul pentru învățătură este descurajat dela început și cum sufletul copilului, încă ne desvoltat deajuns, este depărtat, dela primul contact al copilului cu învățătura.

Apoi la aritmetică, li-e foarte greu să înțeleagă lecția ori cum ar fi predată. Nu pot pătrunde fondul, nu pot avea o gândire, care să fie în puterea de a sintetiza, fiindcă știm, copilul la 6 ani este încă în faza inferioară a gândirii sale.

La memorizare li-e ușor și la intuiție când, li-e obiectul în față, însă ceea ce le place este jocul și desemnul. Toate aceste denotă că psihicul copilului între 6 și 7 ani este neîntărit sau neapt spre a putea rezista oboșelii învățăturei în clasa I-a primară.

Fiindcă un copil care merge la școală trebuie să fie vrednic, ca să asimileze cunoștințele ce i se dau în lecțiuni, să se înglobeze într'o ambianță, o grupă de elevi și să reziste la problemele ce i se dau, atât din punct de vedere fizic, cât și mai ales psihic.

În ultimul timp, după apariția testelor de »Cercetare« psihologică a copilului de 6—7—8 ani», elaborate de d. I. M. Nestor, Șef de lucrări la Laboratorul de psihologie experimentală al Universității din București, am examinat cu aceste teste maturitatea copiilor, cari au venit să se înscrie în clasa întâia dela școala ce am funcționat.

Notez că unii părinți au fost scandalizați peste măsură de experimentele mele și au căutat pe la direcțiunea școlii cu rapoarte etc. ca să fiu oprit.

Rezultatul l-am totalizat și am constatat, că din 18 elevi câți i-am examinat în clasa I în anul 1935, toți cei sub 7 ani au dat rezultate slabe.

În anul 1936, am obținut acelaș rezultat, când am examinat cele 19 cazuri pe care le-am avut.

Deci, testele mi-au dat acelaș rezultat, pe care l-am observat și eu în decursul carierei mele.

De aci, necesitatea »stabilirei maturității (copilului) pentru școală (primară). Căci pretențiilor învățământului, copilul le răspunde cu gradul său natural de dezvoltare sufletească și în cazul când între pretențiuni și dezvoltare nu se poate stabili o armonie, atunci situația aceasta marchează, pentru foarte mulți copii, începutul catastrofelor. Afară de aceasta, este absolut necesar ca învățătorul să știe, pedeparte, dela început, cu ce anume dificultăți are de luptat în opera sa de învățământ și educație, iar pedeałtăparte, să fie edificat obiectiv asupra motivelor de nereușită a copilului, în primul an de școală. (I. M. Nestor, op. cit.) Dau acest citat numai ca să pot trece la concluzia generală.

Testele spre exemplu ne indică maturitatea nu numai a copiilor de 6, ci și 7 sau chiar 8 ani.

Deci, ele dacă sunt aplicate, ne permit ca să putem primi dacă se dovedesc »copți« pentru școală și copiii de 6 ani, precum ne indică și pe cei necopți de școală de 7 sau 8 ani. Iată deci cazurile excepționale.

Așa că înscrierea la școală ar trebui să se facă numai pe baza acestor teste. Pe de altă parte pentru scris și citit, (activități fundamentale), copiii trebuie să aibă însușiri specifice, care să le dea posibilitatea de învățare. Iată le înșirăm după d. I. M. Nestor: 1. însușirea de combinare constructivă, 2. înțelegerea formelor, 3. memoria motrice, 4. memoria auditivă imediată, 5. memorarea materialului cu înțeles, 6. înțelegerea verbală, 7. dexteritatea verbală, 8. înțelegerea numerelor, 9. memoria vizuală, 10. boğăția conceptelor și cuvintelor, 11. fantasia, 12. numirea culorilor, 13. înțelegerea noțiunilor, 14. spiritul de observație, 15. rapiditatea înțelegerii, 16. dexteritatea manuală, 17. concentrarea și rezistența. Deci, copilul trebuie să dea dovadă de o dezvoltare psihică destul de mare, și anume: de dezvoltarea unor însușiri psihice propriu zis, de aptitudinile de randament și voință și de multe cunoștințe căpătate prin educație și mediul familial.

Iată deci, că un copil are ce mai face un an acasă și la grădina de copii, să nu fie dat la școală până nu i se »coc« toate puterile psihice necesare la intrarea lui în școala primară, care intrare pe bună dreptate și justete s'a fixat la 7 ani.

— In cele de mai sus am arătat pe baza însușirilor și activităților la învățatură, greutățile școlare ale copiilor de școală și totuși înscriși în clasa I primară.

Dar urmărind și inteligența acestor copii prin testul de inteligență, primim acelaș rezultat. Am aplicat în această privință »testele neverbale dela Cluj« și »Dearborn«, adaptate de d. Bontilă dela București. După cum spuneam mai sus, și după aceste teste, copiii sub 7 ani, denotă o inferioritate în dezvoltarea inteligenței lor, față de cei cu vârsta împlinită, adică față de cei de 7 ani împliniți.

Mai nou, avem »Testul de inteligență B. D.« special pentru grădinile de copii și clasa I primară.

Acest test este întocmit de O. Decroly și R. Buyse. Este tradus în românește și va fi adaptat pe cazurile dela noi, de d. Marin Biciulescu, directorul revistei »Școala și familia de mâine«.

Acest test l-a aplicat în multe școale și a primit rezul-

tate, care marchează valoarea testului. Aplicat la copii de 6 și 7 ani, testul dă acelaș rezultat în privința tezei ce susțin aci, ca cel enunțat mai sus.

Mai rămâne să subliniez cazurile excepționale. Cazurile acestea însă sunt rari și eu după cum am specificat mai la început, le-am putut cifra la 15%. Având copii și de 6 ani matur desvoldați, am putut obține la învățatură în clasa I un randament foarte frumos. Inșă pe an ce trecea și ei promovau clasele (II, III, etc.) erau din ce în ce mai slabi. Iar azi în licee sunt codașii, corigenții și repetenții claselor.

Iată dar, când și cum se răzbină natura, călcată în picioare de om și cum pedepsește ea pe cei care-i calcă legile ei de desvoltare firească.

Inșă în cazul nostru, păcatele părinților se răzbină pe capetele copiilor lor.

Deci, părinți și învățători, nu înscrieți copiii la școala primară, până nu împlinesc etatea cerută de lege și de desvoltarea lor naturală, care în raport cu evoluția progresului psiho-fizic de azi, cea mai indicată este la 7 ani.

Nu veți pierde nimic!...

Ion Blăgăilă

Asociația Învățătorilor din orașul și jud. Arad

No. 170/1937.

Ăviz colegilor învățători din jud. Ărad

Comitetul central al Asociației Învățătorilor din orașul și jud. Arad, în ședința dela 21 Octomvrie a. c. a decis începere activității subsecțiilor. Cum, prezentarea la aceste întruniri reclamă spese destul de mari, colegii învățători sunt rugați a stărui cu ocazia intocmirii bugetelor comunale a se fixa și sumele necesare destinate participării la adunarea generală a Asociației și conferințele subsecțiilor. Noi am intervenit locului în drept, ca sumele să fie aprobate de forurile administrative.

Președinte, **Cristea**

Secretar, **I. Blăgăilă**

Chestiuni de psihologie patologică

Psihastenia

În general, în viața de toate zilele, boalele sufletești care izbesc și fixează în primul rând atențiunea oamenilor, sunt cele de formă gravă care impun o imediată excludere a individului din mijlocul familiei și comunității în sânul cărora trăește, cu alte cuvinte o grabnică internare într'un azil. O asemenea internare o reclamă boale de speța paraliziei generale, demenței precoce sau senile, psihozei maniaco-depresivă, psihozei halucinatorii, delirului de persecuție sau delirului de interpretare, etc, etc.

Alături însă de aceste grave afecțiuni mintale, care au la bază serioase turburări și leziuni ale sistemului nervos-central, există și alte forme mai ușoare, așa cunoscutele afecțiuni sub numele de psiho-nevroze. După *Dubois* psihonevrozele reprezintă stări sufletești bolnăvicioase care-și au originile într'o anumită atitudine a spiritului și reprezentărilor mintale ale individului. Ele ar fi cu alte cuvinte de origine psihică. Compatibile cu viața de familie, psihonevrozele sunt în acelaș timp susceptibile de a fi vindecate prin psihoterapie. *Bernheim* în 1911 dădea psihonevrozelor o definiție mai precisă decât aceia de sus și care este următoarea: »boale caracterizate prin turburări nervoase de origină emotivă, susceptibile de a fi întreținute sau reproduse prin reprezentări mintale emotive.« *André Thomas* în discuția caracterelor psihonevrozelor, pe care o face într'o lucrare a sa mai veche, susține de-asemenea aceiaș idee, că psihonevrozele sunt de origină psihică și că ele sunt întreținute și alimentate de stări sufletești bolnăvicioase. Ele ar rezulta — nu din leziuni anatomice, ci din perturbațiuni dinamice ale sistemului nervos. Fără să manifeste simptome caracteristice de alienație mintală, ele nu sunt mai puțin expresiunea unor constituții psihice sau nervoase speciale din partea indivizilor care le suportă.

Problemă încă discutată și nerezolvată definitiv, printre specialiști, este acia în legătură cu afecțiunile care trebuiesc

considerate drept psihonevroze. *Dejerine* în vremea sa recunoștea numai două psihonevroze: neurastenia și isteria. *Bernheim* eschizea neurastenia și nu considera drept psihonevroze decât: isteria, spasmurile funcționale și acele stări de abatere nervoasă de origine emotivă. În general, după cum observă și A. Thomas, neurologii au tendința să apropie aceste afecțiuni de stările nevropatice, iar majoritatea psihiatrilor de boalele mintale. Între puținii psihiatrii cari recunosc nevrozelor o existență obiectivă sunt de amintit dintre francezi: *Raymond*, *Pierre Janet*, iar dintre cei de limbă germană *Sigmund Freud*. Cel dintâi de exemplu consideră isteria și neurastenia ca forme tipice de nevroze; cel de al doilea substituie neurastenia cu psihastenia sau mai bine zis susține că bolnavii de neurastenie ar prezenta pe lângă astenia nervoasă propriu zis și o *astenie caracteristică a spiritului*. Neurastenicii ar fi în realitate niște *psihastenici*, adică niște bolnavi cu sufletul debil și plâpând. Debilitatea lor nu exprimă lipsuri de ordin intelectual, ci mai mult o sărăcie de forțe morale, o secătuire sufletească, care-i silește să evite toate acele acțiuni, care reclamă cheltuială de energie.

Mulți psihiatrii cu prilejul apariției primelor studii ale acestui autor asupra psihasteniei au protestat împotriva creației acestei noi entități morbide, considerând-o drept o invenție artificială. Cercetările mai noi ale psihologiei par să dea dreptate însă lui *Pierre Janet*, în special acelea privitoare la problema forței psihologice. Aceste cercetări ar indica în mod convingător, că psihastenia este cu adevărat o boală de origine psihică, determinată de carența forțelor de natură sufletească.

Revenind la clasificarea de mai sus, a psihonevrozelor, este de amintit că formelor mai sus citate, psihologul vienez *Freud* le mai adaugă și acele nevroze de substrat afectiv, care își au origina în regularea instinctului sexual.

În rândurile care urmează, vom căuta să analizăm câteva din caracterele nevrozei *psihasteniei*.

În general psihastenicii sunt oameni cu sufletele slabe, veșnic agitate, îngrijorate și predispuse prin propria lor natură la dureri morale, zbucium și neliniște sufletească. Sunt extrem de scrupuloși, înclinați la îndoială și incapabili de a executa un

act, sau de a se adapta prin o acțiune oarecare mediului în care trăiesc.

Astfel ei nu pot face față solicitărilor dese ale vieții de toate zilele; sunt incapabil în special de a se hotărî la acțiune. În formele sale grave bolnavii de psihastenie n'au măcar nici energia de a face o plimbare, un voiaj cât de mic, o vizită. Dâșii găsesc zadarnic orice efort. Sunt și rămân mereu într'o viață claustrală, sedentară care contrastează bizar cu agitațiunile lor sufletești obsedante de ordin intelectual sau emotiv.

Viața reală cu surprizele și riscurile sale îi înfricoșează; ea nu le mai apare sub un aspect normal. Ei se simt streini și oarecum detașați de dânsa. Ea li se pare depărtată, lipsită de interes și relief.

Interpretarea percepțiilor deseori nu se mai face în sensul realității lor prezente, ci anume în acela al amintirilor, lucrurilor și persoanelor deja văzute și cunoscute.

Psihastenicii au ciudate simțiminte de irealitate a propriei lor vieți, de incompletitudine și de depersonalizare. Astfel dâșii se plâng deseori de a-și fi pierdut eul, de a trăi într'un fel de vis, de a se simți jumătate vii, jumătate morți, de a se simți streini și duși într'o altă lume. Simțământul realității, care condiționează în mod normal viața noastră de toate zilele, este la dâșii profund turburat, subțiat și slăbit. Aceasta se vede, din aceia, că ei nu pot fi oameni practici, că nu-și dau seama de situația lor și nu știu nimic organiza și reuși. Și dacă au o brumă de activitate, aceasta este departe de realitate, după cum vom vedea din cele ce urmează.

Torturați de scrupule, îndoieli și abulii, când e vorba de a face ceva, incapabili de un efort energetic, constant și continuu, ei sfârșesc printr'un fel de izolare, nemaifiind în stare de a menține și satisface legăturile și îndatoririle impuse de viață și societate. *Pierre Janet* cunoscutul psiholog și psihiatru francez, care i-a studiat de aproape ani de zile, a avut prilejul să constate la acești bolnavi, ca adevărate trăsături permanente ale fizionomiei lor sufletești, următoarele caracteristici: 1. absența credinței în realitate; 2. absența de atenție la viața prezentă; 3. incapacitatea de a avea sentimentul just al unei situații; 4. obsesiunile lor tiranice.

Intr'adevăr mai toți psihastenicii fac impresia de obsedați,

deorece sunt veșnic chinuți de ideea îndeplinirii unor fapte absurde, pe care nu vor avea însă curajul să le îndeplinească. De pildă o mamă psihastenică cunoscută de noi la un azil clinic din Paris, era mereu torturată de gândul de a-și ucide copilul; altă femeie, cunoscută în același azil, era tot timpul preocupată de ideea sinuciderei.

Obsesia ca stare sufletească bolnăvicioasă, constă la acești bolnavi, în tirania exclusivă a unei idei parazitare, care înfiptă în clarul conștiinței le absoarbe toată atenția și puterile lor. Gândirea lor este ca fixată și răstignită de această idee. Teama de a îndeplini actul care-i obsedează, le crează o chinuitoare emotivitate, neliniște și suferință... și aceasta în mod inutil, pentru că psihastenicul nu va trece niciodată la executarea sau punerea în practică a gândului ce-i torturează.

Starea sufletească a psihastenicului este curioasă căci el în loc să încerce înlăturarea ideii care-i cauzează aceste suferințe, face tot posibilul de a o alimenta prin noi gândiri, asemănătoare, cunoscute în psihiatrie sub numele de „ruminațiuni“ sau meditațiuni descusute, care se învârtesc în jurul aceleiași chestiuni.

Luciditatea mintală de care dispun, contribuie ca acești bolnavi să-și de-a seama în același timp de absurditatea obsesiilor lor. Din nevoia de emoțiune ei și le alimentează și stimulează mereu, așa cum de pildă unii psihopați își zgândăresc mereu rănile abia cicatrizate. Psihastenicii se complac în spectacolul acesta, pe care-l crează sgândărirea propriilor infirmități morale. Este probabil că atingerea, sufletului lor cu ideea obsedantă îi stimulează, dându-le iluzia și aparența unei vieți intense, în situația lor de oameni, care nu se pot împăca cu viața de acțiune.

Un alt caracter bolnăvicios al acestei boale îl constituiesc maniile de chestionare și tendințele irezistibile spre miscări difuze, neadoptate la realitate. În primul caz, bolnavii se învârtesc mereu în cercul vițios al aceleiași întrebări, cum ar fi de pildă întrebarea: „Dacă Dumnezeu există“ sau „dacă El este cu adevărat făcătorul lumii“; în cel de al doilea caz, ei pot prezenta mania numărătorii, adică înclinația de a număra obiecte. În acest sens sunt cunoscute de exemplu, maniile lor de a număra continuu nasturii dela vesta persoanelor cu care stau de vorbă.

Maniile acestea de mișcare se transformă în ceea ce poporul numește ticuri. Psihastenicii sunt prin urmare oameni înzestrați cu ticuri nervoase,

Bolnavii de psihastenie mai pot prezenta și teama anumitor obiecte și persoane, Există psihastenici care au teamă să atingă o cheie sau clanța unei uși. Aceaș teamă de microbi îi face să refuze să strângă mâna cuiva sau să primească vre-un cadou dela cineva. Un scriitor de vază al nostru, mort de curând, era așa de tiranizat de teama aceasta de microbi, încât avea în permanență asupra sa o sticlută cu colonie pentru a se desinfecata, după ce dădea mâna cu cineva. Alții au teamă de a traversa locurile goale, de exemplu: o piață sau un teren viran.

Trăsătură caracteristică la dâșii mai este și veșnica lor predispoziție la îndoiala. Sentimentul acesta al îndoielii poate îmbrăca forme diferite dela bolnav la bolnav. Când indeplinesc ceva ei, simt nevoia să repete faptul, pentru a se convinge că l'au facut. Așa de pildă am cunoscut cazul unei bătrâne, care trebuia să meargă seara de zeci de ori la cabinet, pentru a se convinge că a urinat.

Tot așa pentru a se convinge de prezența unui obiect, ei simt nevoia să-l vadă de mai multe ori. Deasemenea pentru a fi siguri că au făcut cu adevărat un act, ei simt nevoia de a-l regândi amănunt cu amănunt și pas cu pas, pe măsură ce s'a desfășurat. Cu alte cuvinte mania controlului și verifi cațiunii. Un calcul bine făcut e verificat de zeci de ori, pentru că ei se îndoiesc de a-l fi făcut exact.

Psihastenicii sunt oameni însetați de certitudine și realitate, pe care însă niciodată nu și le vor putea satisface mulțumitor din pricina particularei lor constituții sufletești și notoriei lor insuficiente nervoase. Acestea niciodată nu vor lua pentru dâșii o consecință concretă, deoarece le vor scăpa întotdeauna. In schimb vor năzui mereu să le atingă fără să reușească, plâpânda lor energie derivându-se, epuizându-se steril în gânduri și mișcări inutile.

Explicația acestei nevroze a atras de multă vreme pe psihiatrii, cari au denumit-o când »sentiment de depersonalizare«, când »delir emotiv«, când »desechilibru psihic«. Cel

care a studiat-o în mod special vreme îndelungată și a făcut sinteza cercetărilor făcute până la dânsul, este Pierre Janet.

Pentru dânsul explicația psihasteniei, *ar fi pierderea unei importante funcțiuni sufletești pentru viața de relațiune, pe care dânsul o pune chiar deasupra gândirii*. Această funcțiune psihologică, pe care psihastenicii au pierdut-o, *este funcțiunea realului*.

Funcțiunea realului constă în prinderea și însușirea realității prin percepțiune sau acțiune, care funcțiune poate modifica serios toate operațiile și activitatea sufletului, după cum ele sunt însoțite de ea, sau nu.

Această funcțiune a realului, care ne ajută să intuim, să sesizăm dintr'odată o situație prezentă, elementele sale, pentru a orienta conduita noastră, lipsind psihastenicilor, ei sunt incapabili și inapți de a i se adapta. Din pricina unei astfel de insuficiențe funcționale, în loc de a organiza acțiunea, ei se pierd în agitațiuni mintale și mișcări difuze.

Explicația lui Janet oricât de seducătoare este ea, nu înlătură întrebarea: *dar pentru ce indivizii psihastenici nu au sau au pierdut această funcțiune?* De unde provine această pierdere? Întrebare la care cercetările de până acum, nu pot da un răspuns precis și necriticabil. Se invoacă de obicei natura, constituția psihologică a acestor indivizi.

Nu trebuie să uităm deasemenea, că în psihastenie avem aface și cu profunde turburări ale vieții afective; *bolnavii se simt desfăcuți de realitate, de viață, ei se simt oarecum înstrăinați, depersonalizați și striviți de apatie...* Nevoia de emoțiune care explică persistența obsesiilor, cum am văzut mai sus, subliniază această sărăcie a vieții lor afective. Sau aceste turburări ale vieții afective nu pot fi explicate, fără serioase perturbări ale vieții organice și vegetative, nu deajuns cunoscute astăzi. Astfel vedem că în ultima analiză, pentru a explica fenomenele bolnavicioase ale psihasteniei, este necesar să facem apel la cauze organice necunoscute încă de știința actuală a psiho-patologiei.

C. GEORGIADÉ

Traduceri

Copilul, tatăl omului

Prima din cele trei conferințe ținute de
D-na **María Montessori**.

Traducere din revista „**Conferența**” din Paris
de Miron Țundre

Punctul, care trebuie să atragă mai mult atenția noastră, este dubla personalitate a copilului. Fiindcă în fiecare copil există două aspecte diferite ale vieții. Ori, copilul s'a considerat, până în prezent, sub un singur aspect, anume sub aspectul superficial, că el este fiu al omului, cu slăbiciunea și grația sa și cu defectele sale, cari îl fac greu de suportat.

Cunoașteți bine această ființă neascultătoare, ingrată, dezordonată și zglobie, care atinge tot și sparge tot. Cunoașteți tot așa defectele sale, cele mai grave, acele care dezasperează mame și educatori: minciuna, frica, nestabilitatea, sgârbenia, timiditatea, capriciile; aceste sunt toate fenomene bine cunoscute. Noi încercăm să le reprimăm prin educație și datorită ni se pare grea. De multe ori, mamele renunță și lasă această grijă maștrilor. Or, maștrii dându-și seama că singuri ei nu pot nimic contra lenii copilului, au recurs la mame. Astfel școala și familia încheie un fel de alianță. Este aproape analog cu ceea ce se întâmplă la Liga Națiunilor, care crede posibilă o înțelegere pașnică înaintea amenințării continue a războiului, sau mai bine încă, în plin războiu.

Cu toată această situație suntem cu toții convinși că ne aduce cea mai mare bucurie și cea mai mare consolare a vieții și că nimic nu este mai de dorit pentru dezvoltarea sa decât familia și școala astfel strânse la un loc.

Dorința noastră este ca fiecare copil să aibă casa și familia sa, și în mod social, să i se deschidă cât mai multe școli.

Și totuși, nici nu ne gândim că purtarea noastră față de copil ar putea fi greșită; că raporturile rele între el și noi ar putea fi rezultatul unei lupte inconștiente și constante. Totuși ne dăm socoteala că școala așa cum este, constituie pentru

copil mai mult o închisoare decât un mediu favorabil. Este adevărat că în general lumea nu se gândește deloc. Inșă, de câțva timp, medicina și pedagogia se ocupă cu această problemă socială; și s'a ridicat o pulpană a valului. Tot așa, când s'a reușit să se creeze pentru el o ambianță care-i convine, totul vorbește în favoarea copilului. Inșă se întâmplă câteodată, ca să se exagereze: mamele și educatorii sunt socotiți responsabili de toate defectele caracterului, de toate slăbiciunile și alterările psihice cari bântuiesc omenirea. Noi admitem de bunăvoie că există o exagerare, care se manifestă de multe ori în perioadele de schimbări sociale; nu este mai puțin adevărat că raporturile între adulți și copii sunt cu adevărat dictate printr'o stare de lupte și nu de armonie.

Viața în comun cu propriii noștri copii, cu aceste ființe plâpânde și adorate cari sunt fructele vieții noastre, nu este totdeauna ușoară. De câte ori vocea mamei n'a devenit severă, brațul nu i s'a ridicat amenințător! In sfârșit, pedeapsa s'a instituit în familie ca o formă a educației. S'a început atunci o luptă dublă: luptă între două voinți, în care cea mai puternică este învingătoare, luptă între două inteligențe în care cea mai coaptă e deasupra. Deci cel mai tare câștigă. Inșă lupta se reînnoește, căci caracterul ei propriu este de a fi permanentă și acest fapt ne dovedește că cel mai slab, care pare învins din toate punctele de vedere este totuși de nebiruit.

Există, evident, un factor necunoscut, o cauză neștiută și fără indoială inerentă în natura omenească. Trebuie să cunoaștem acest factor. Trebuie să cunoaștem tot adevărul. Fericirea tuturor, a adulților ca și a copiilor depinde de acesta. Deoarece în mod precis, lupta s'a iscat în raporturile în care domnesc iubirea și bunăvoința, este deci o luptă contra naturii. Dacă am ajunge să-i suprimăm cauzele, ar trebui să aducă un serviciu nemăsurat pentru omenire.

Noi începem numai să ne dăm seama de acest fenomen impresionant: o mișcare schițează în favoarea lui și se va vorbi despre secolul nostru ca despre »secolul copilului«.

Odată ce epoca noastră este cea a descoperirilor miraculoase, să nu ne mirăm ca sufletul omenesc a scos la lumina zilei câteva din secretele lui.

Nu vreau să vorbesc despre psihanaliza lui Freud, nici

despre ceea ce Adler numește azi »psihologie individuală«. Este evident că subconștientul este azi unul din factorii cei mai importanți în interpretarea acțiunii omenești și importanța lui este efectivă. S'a reușit să se rupă scoarța conștiinței și s'a descoperit importanța sferelor până acuma necunoscute ale căror putere și extensiune sunt într'adevăr mari.

Însă nu vreau să recurg la acest aport al psihologiei moderne, căci ne-ar părea greu să stabilim acel »modus vivendi« al sufletului copilăresc după aceste mișcări secrete revelatoare de complexe anormale ale lumii psihice. Mai mult, aș risca să aduc confuzie și descurajare cu ele și aceste mișcări ar constitui, așa cum este și în realitate, mai mult o piedică decât un ajutor spre a pătrunde în secretele cele mai adânci ale vieții noastre. Ori aceste secrete sunt ale adultului pe care îl studiază psihoanaliza lui Freud, însă secretele copilului sunt cu mult mai adânci. Nu sunt secrete cari se raportă la originile bolilor psihice, așa ca la adult, secretele copilului sunt din contrar secretele sănătății.

Prin urmare, în loc să mă leg de luminările științifice pe cari le aduce descoperirea subconștientului, eu mă voiu mărgini la-o comparație. Dacă ea pare a nu avea niciun raport cu subiectul meu, ea trebuie să lumineze o concepție a copilului, puțin greu de înțeles. Este vorba de o altă descoperire recentă, aceea a oceanografiei asupra existenței vieții în adâncimile oceanului.

Până în ultimul timp, nu se vorbea decât prin intuiție despre posibilitatea vieții în fundul mărilor. Se nega că la o anumită adâncime ar putea exista ființe viețuitoare pe cari presiunea apei le-ar fi turtit. Și se mai spunea că lumina solară, neputând pătrunde dincolo de o anumită limită, animalele dacă ar exista, ar trebui ca toate să fie oarbe și nemișcate.

Ca descoperire surprinzătoare fu din contră, cea corespunzătoare adevărului. O cantitate infimă de ființe, cu ochii mari, deschiși, trăiesc și se mișcă în ordine în fundul mărilor. Lumina, e adevărat, nu le ajunge. Dar și-o produc ele singure. O cantitate nesfârșită de lămpi vii, formează în abisurile submarine o fantasmagorie de lumini și de culori. Diferitele specii sunt prevăzute cu podoabe fantastice, cu voaluri transparente, cu filamente incandescente. Și ca într'un Broadway sub-

marin, găsim aici o dominație comparabilă cu acel fantastic joc de lumini și de culori cu care lămpile și tuburile electrice au înlocuit noaptea cu lumina soarelui în cele mai mari orașe ale lumii civilizate. Deși, lumina este creată prin însăși viața.

Dar nu vreau să-mi rătăcesc fantezia în descoperirea fascinantă a oceanografiei, ci spun aceste pentru a trage o concluzie. Anume în adâncimile sufletului copilului, există o lumină creată de el, care nu-i poate veni nici prin noi și nici prin lumea noastră. Și există desigur numai fiindcă această lumină este neașteptată, pentru că ne umple de mirare.

Ori, în aceste adâncimi, sufletul copilului nu este orb; directive naturale puse în el, înainte chiar de a i se fi format conștiința fac pe copil să observe ceea ce noi nu mai percepem. Și dacă noi nu mai percepem aceste directive creatoare este că ele dispar la adulți, Odată matur, pierde aceste posibilități trecătoare.

Când v'am vorbit, la început despre cele două naturi ale copilului, de îndoita sa personalitate psihică, făceam aluzie tocmai la aceste fenomene, la aceste instincte călăuzitoare, care-i conduc dezvoltarea. Sunt acolo unele caractere reale și fundamentale. Dacă ne-au rămas necunoste este din cauză că la începutul dezvoltării psihice ele se ascund, datorită obstacolelor pe cari le creiază mediul. Dar când condițiile externe sunt favorabile, navalind la suprafață, pot să salveze o personalitate diferită de aceea pe care suntem obișnuiți s'o cunoaștem: o personalitate puternică și armonioasă. Din acest moment, lupta între copil și adult încetează.

Există deci, în viața psihică a copilului, o regiune ne știută, însă ea este, ca și adâncimile oceanului, plină de lumină și de viață. Această lumină este destinată să lumineze, ca un far, drumuri încă bine depărtate de lumina conștiinței. Această regiune deosebită de ceea ce se cunoaște, se poate asemăna cu subconștientul psihologiei adultului.

Ceea ce ne scoate la iveală subconștientul sunt consecințe permanente ale greșelilor survenite în creștere, rezultatul luptelor, care au lăsat un »complex«, un »nod« încâlcit, sunt caractere refulate de mult timp sub masca pe care și-a fabricat-o adulterul, ca o punte care-l lega cu lumea externă, într'un cuvânt, bolile sufletului.

Cât de diferite sunt adâncimile psihice ale copilului! Inconștientul lui este acela al unei ființe a cărei conștiințe nu s'a format încă și în adâncimile sufletului lui, lumina noastră, adică lumina conștiinței noastre, comparabilă cu aceea a soarelui pentru adâncimile oceanului nu poate încă să pătrundă. Dar sufletul copilăresc are lumina s'a proprie, care este o energie creatoare, sortită să construiască o personalitate să formeze omul.

Și această putere constructivă nu este vorba, ea este tocmai din contră condusă cu o exactitate riguroasă, după ordinul universal al naturii, fără de care nimic nu ar putea exista nimic nu s'ar putea păstra.

În adevăr, ochii gigantici ai faunei submarine pot fi comparați cu acești călăuzitori luminați și înțelepți, cari lucrează la copil cu puterea de legi ale naturii. Acești călăuzitori sunt cu adevărat instinctele de conservare spre exemplu cari au baza lor, la originea vieții, în clipa când totul este încă ascuns când totul este în putere.

Partea secretă a copilului nu este păcatul care se ascunde sub o mască mai mult sau mai puțin groasă. Secretul copilului este secretul unui embrion spiritual în dezvoltare, care poartă în sine plenul personalității sale, așa ca germele unei plante care poartă în sine forma pe care va trebui s'o atingă într'o zi.

Copilul considerat din acest punct de vedere, ia importanța de creator al omului, sau dacă vreți, de »tată al omului«.

Omul derivă de fapt din copil; și singur copilul poate să ducă această muncă lungă în rate.

Drama cea mai secretă a umanității și ale cărei consecințe sunt tragice, rămân prin îngustarea vederilor cari nu ne lasă să considerăm pe copil decât ca pe fiul omului, supus celui adult și modelat după el. Fiecare greșală comisă în tratamentul său, nu este prejudecabilă numai pentru el ci și pentru urmările îndepărtate asupra societății, asupra progresului civilizației. Dezvoltarea omenirii este întârziată. Înțelegerea copilului este de un interes superior pentru viitorul nostru; ea îl va ajuta să desăvârșească formarea omului. De fapt, dacă puterile omului viitor rămân ascunse în copil, trebuie ca în el să existe unele directive. Acestea sunt acele directive psihice care au

trebuința de a fi ajutate. De energia dezvoltării omenești depinde binele sau răul viitorului.

Datoria părinților se mărginește să reînnoiască aceste energii, dând lumii pe cel nou născut forma ascunsă a omenirii.

Așa cum un arbore dă semințele sale, un cuplu omenesc dă copiii săi. Însă transformarea acesui nou născut în om este opera unei singure ființe, este opera copilului. Tot așa cum fiecare semință dă o plantă determinată, fiecare copil dă un om anumit. În întreaga natură, legătura între două ființe aduce energia creatoare de noi cicluri de viață, care se desfășoară și încetează. Însă ciclul căruia i se datorește personalitatea este încredințat, naturii copilului. De fapt, adultul e creatorul mediului social. În ciclul fatal al vieții, munca formării ființei omenești se împarte în două stadii: acela al copilului și acela al adultului; unul în care se crează omenirea, celălalt în care se crează mediul social. Copilul și adultul sunt deci două entități, una continuatoare a celeilalte cu două misiuni diferite, în două epoci diferite, la existența și destinul umanității.

Dacă socotim pe acest copil fraged ca pe tatăl omului, problemele existenței sale ni se pun sub un aspect nou și atitudinea noastră față de el se schimbă cu totul. Atitudinea ordinară față de personalitatea lui așa cum era cunoscută până în prezent consistă în a pune problema pe planul trebuințelor sale imediate, urgente, copilul nu știe să se exprime, lui îi trebuie protecție și dragoste. Însă înaintea personalității copilului, tatăl omului, această considerație se reduce la un singur pas, o trebuință materială a vieții, care nu constituie decât un punct de plecare. În afara de această considerare se prezintă o altă problemă, care ar putea fi numită opera mistică a creației și care întâlnește misterul destinului omenesc. Ceeace se impune ca realitate este divinitatea, care încredințează acestei mici creaturi directivele misterioase și puternice, tainuite în secretul copilului, creatorul umanității. Astfel privit el nu aparține numai mamei. Trebuie să-i fie oprită o atenție aproape universală. El reflectă la legenda copilului rege spre care fiecare este chemat, spre care fiecare este condus: unii prin lumină pământești, ca și păstorii munților, alții prin steau răsăritului, și aceștia sunt regii magi. Însă există o rațiune în a-

cest marș către copil, o rațiune unică: speranța în mântuirea omenirii.

Și iată, copilul, astfel considerat, câștigă importanța sa adevărată. El nu mai este ființa slabă, care cere ajutorul nostru; el devine acela, care ne poate ajuta, arătându-ne secretul originii noastre, căile construcției noastre. Înțelegându-l noi vom ajunge să înțelegem directivele creației omului, ne va fi posibil să îmbunătățim, să salvăm omenirea. Este analog cu ceea ce s'a întâmplat pentru biologi, când au reușit, ajutând energiile vitale, să creeze specii noi: flori și fructe admirabile.

Cu toții suntem copii ai copilului; nu ai celui care este în fața noastră ci ai celui care creindu-ne pe noi a dispărut s'a șters din amintirea noastră. Societatea a atribuit, până acuma, părinților meritele existenței individului uman, dar ideea nouă ce o avem despre el trebuie să ne facă să considerăm copilul ca pe tatăl omului viitor: un tată care trăește și luptă pentru a duce la maturitate o existență omenească și care este gata a se aofunda cu ea după ce i-a dat toată forțele proprii sale vieții; un tată prea generos pentru a voi ca să ne amintim de el, căci natura alungă din memoria noastră amintirea primei noastre formări.

Ne găsim în fața unei forțe și, fără îndoială în fața celei mai importante forțe a omenirii, în fața aceleia de care depinde întreaga noastră soartă, personală și socială.

De fapt, progresele succesive în viața socială și în civilizație, sunt arătate printr'o serie de mici pași înainte, care se efectuează din generație în generație; sunt pașii oamenilor noi, creați de copii noi. Dacă, în adevăr, copilul n'ar putea fi decât ceea ce poate să facă din el adultul care îl educă, odată ce fiecare elev învață mai puțin decât dascălul său, cultura ar trebui să dea înapoi, maximum ar trebui să rămână staționar. Ori ideile progresează mereu. Instinctiv noi avem credința în posteritate.

Credem că vom vedea timpuri mai bune, în cari problemele noastre vor fi rezolvate, în cari judecățile noastre vor fi clarificate. Un poet celebru italian, la moartea unui erou legendar, care trebuia neîndoielnic să rămână în istorie, neîndrăznind să-l judece, exclamă astfel; »Descendenții nostri vor avea

datoria să pronunțe greaua sentință». Adică : nu vor putea rezolvi această problemă decât descendenții noștri. Și cari sunt acești descendenți, cari vor judeca ceace noi nu putem judeca ? Cari sunt aceia cari vor avea mai multă inteligență și seriozitate ca noi și cari vor înțelege ceace pentru noi rămâne întunecat ? Este mulțimea de copii.

Nenumăratele invenții și descoperiri din ultimul timp, care ne-au făcut să progresăm așa de repede în știință, nu sunt arătate de adulți copiilor, ci găsite de copiii unor generații, cari erau predestinați să cunoască și să descopere ceace rămăsese necunoscut adulților din cari descind. Se spune despre omul de geniu ; puterea lui nu-i vine dela tatăl său, ci dela el însuși. Când se spune despre inventatori și artiști, că s'au format ei înșiși, se spune un adevăr universal, care-și ia lumina și evidența într'un caz particular, din cauza intensității fenomenului.

Se poate, spune, copiii reprezintă personalități independente, care se încarnează, nu numai în corpul fizic, dar în spiritul civilizației pentru a o împinge înainte, spre destinul mistic și necunoscut al omenirii. Nu putem să ne punem ca modele în fața copilului, odată ce el va trebui să ne fie superior. Mai mult, nu putem dispune de el pentru a-l adapta perfect la condițiile noastre sociale ; nu putem să-l modelăm pentru a face din el o copie despre ce am fost căci este foarte posibil ca el însuși să fie constructorul unei noi forme de societate. Dacă copiii ar trebui să reproducă exact forma socială care ne pare azi cea mai bună, aceasta formă ar rămâne staționară. Dacă îl obligăm să se încorporeze în forme sociale cari conțin greșeli sau pericole trecătoare, noi vom munci să perpetuăm aceste greșeli și pericole. Copilul trebuie să meargă mai departe decât noi. El va rezolva problemele noastre cu noi mijloace de cunoaștere, necunoscute astăzi și cu sentimente și atitudini morale pe cari noi nu le-am realizat încă. Omenirea, în calea sa de ascensiune, îndeplinește în cursul mileniilor, o operă constantă, iar copiii reprezintă forțele cari se reînnoesc în cursul acestei munci nemuritoare.

(va urma)

DIVERSEIndrumătorii școlii dela
granița de Vest

Am căutat să relevăm pe rând, pe cei ce conduc școala dela Vestul țării.

De data aceasta avem fericiți ocazie să vorbim despre alte persoane, care depun o muncă neobosită în ogorul școlii și învățământului din aceste părți ale României.

Unul dintre inspectorii neobosiți, care depune o muncă neprecupețită la promovarea școlii noastre aci la punctul de graniță cel mai important al patriei noastre, este d. Inspector general N. Gh. Dinescu.

Și pentru ca Dsa să fie într-o toată îndrumătorul învățătorimii de aci, zilele trecute s'a întors dela cursurile de străjeri, Centrul Sf. Gheorghe, pe care le-a urmat împreună cu alți inspectorii, d. Ciobanu, Petrescu, revizorii școlari Igrisan, Ilițescu etc. punându-se astfel în deplină legalitate și în această privință.

Oameni mai în etate, acești îndrumători ai dascălilor, nu s'au sustras dela îndatorirea lor față de »Straja Țării« și cu cea mai caldă dragoste în suflete, au stat o lună de zile gata la datorie, mobilizându-se de bună voie sub un nou scut al țării, care s'a făcut și s'a călit din înalta gândire și cu îndrumarea însăși a M. Sale Regelui Carol II.

Nu se poate un exemplu mai frumos pentru învățatori în ce privește »Straja țării«, ca cel servit de organele noastre de control!

Insp. general N. Dinescu

Dar, inspectorul nostru d. Dinescu, a venit încântat la noi. Astfel la o conferință a directorilor din orașul Arad, ținută în ziua de 23 Oct. c. a vorbit cu atâta dragoste și însuflețire de străjerie și a descris așa de bine viața din tabăra dela Sf. Gheorghe, încât toți cei prezenți au cuprins cu toată căldura sufletească povestea interesantă și plăcută a unui om încărunțit, readus la o viață tărăvă, vreau să zic întânărită, în tabără.

Rândul I: insp. L. Ciobanu, insp. N. Dinescu, revizor D. Ilieșcu. Rândul II: rev. T. Rădulea-Caraș, rev. Mircea Cornel-Severin și rev. L. Igrășan-Arad.

Dealtfel, figura inspectorului general școlar N. Gh. Dinescu, tradează o tânărețe fizică și o bunătate expresivă, care te fac să te apropii sufletește de Dsa și să vezi în Dsa o inimă din care nu pulsează altceva decât dorința binelui, făcut cu toată dragostea.

De aceea, în acest inspector nu vezi un sbir al învățătorului, care e deajuns de oropsit de-o mulțime de neajunsuri și de o mizerie încheștată de gâtul lui, ci vezi pe mângâietorul, pe luptătorul, care prin datoria sa, caută să ridice deacolo de jos pe învățător, la o treaptă mai sus, decât îl găsește.

Iată de ce ne simțim fericiți, că putem scrie astfel, despre îndrumătorul nostru d. Inspector general N. Gh. Dinescu.

Din legi...**Condițiunile legale pentru înaintarea învățătorilor de gradul II la gradul I.**

Onor. Consiliul Inspectorilor Generali din Ministerul Educației Naționale numai pe învățătorii aceia îi înaintează la gradul I cari îndeplinesc, cu strictețe, următoarele condițiuni cerute de art. 120 combinat cu art. 119 din legea învățământului primar al statului și anume:

Dosarul cu acte șnuruit, numerotat și legalizat să fie înaintat de Revizoratul școlar prin Inspectoratul Școlar din Timișoara la Onor. Minister cu propunere favorabilă numai atunci, când dosarul cuprinde toate actele enumerate mai jos și anume;

1. Cerere timbrată către Onor. Minister împreună cu procesele verbale de inspecție specială dacă s'a făcut aceasta și fără acest proces verbal când candidatul cere inspecția specială.

2. Certificat de serviciu că are 5 ani serviți în învățământul primar ca învățator grad. II.

3. Ordinul de înaintare gr. II și rectificarea dela Onor. Minister dacă înaintarea la gr. II s'a făcut pe o dată mai veche decât data cuprinsă în ordin.

4. Memoriul: cuprinde toată activitatea școlară și extra școlară din timpul stagiului de 5 ani serviți cu gradul II. La acest memoriu se anexează:

a) Adeverință dela direcțiunea școlii că a predat materii de învățământ la clasele superioare V—Vi—VII.

b) Adeverință că a făcut cu elevii practică agricolă și lucru manual; învățătoarele practică de gospodărie și lucru de mână cu elevele.

c) Tablou de frecvență cuprinzând: Școala, comuna, anul școlar, elevi înscriși, elevi frecvenți, procentul de frecvență. Acest tablou va cuprinde 5 ani școlari din timpul stagiului.

d) Tablou de promovarea elevilor cu rubricile: Școala, comuna, anul școlar, elevi înscriși, elevi frecvenți, promovați, repetenți, alte situații, procentul de promovare față de elevii frecvenți. Acest tablou va cuprinde 5 ani din timpul stagiului.

e) Dovadă dela direcțiunea școlii că a predat la cursul de adulți. Dacă nu sunt adulți în comună, se anexează un extras de pe recensământul celor 5 ani de stagiou în comunele unde a funcționat.

f) Adeverință că a ținut carnete și fișe pedagogice individuale ale elevilor.

g) Adeverință că a ținut șezători culturale, șezători școlare, serbări școlare, etc, arătând datele, anexându-se și programul executat.

h) Tabloul de conferințele ținute arătându-se: școala, comuna, data ținerii conferinței, titlul conferinței și cu ce împrejurare s'a ținut conferința.

i) Dovadă că a făcut cor în comună arătându-se cântările mai principale ce a executat și pe câte voci, unde a executat cântările.

j) Dovada, că a înființat și condus bibliotecă școlară, câte volume și câți cititori a avut biblioteca.

l) Dovadă că are cooperativă școlară, cu situația în care se află.

m) Dovadă despre altă activitate ce nu se prevede în legea învățământului primar.

5. Certificat dela Revizoratul școlar în care să se arate câte inspecții a avut în timpul stagiului și că n'a fost pedepsit, sau pedesele avute sunt prescrise. La acest certificat se anexează procesele verbale de inspecție, în copie. Conf. art. 120 din lege, procesele verbale să cuprindă notele »foarte bine« cel puțin la jumătate din inspecțiile făcute în timpul stagiului.

Toate dovezile și actele notate să fie vizate și verificate de Revizoratul școlar.

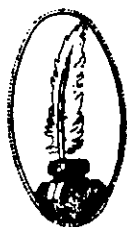
p. Revizor școlar

I. Tundre

B. Blanchard: Arta Este o carte de care ne vom vorbirei. ocupa în numărul viitor. Este tradusă de P. Moșoiu. Se poate comanda dela autor, București, Str. Popa Soare, 69. — Prețul Lei 40.

CĂRȚI

REVISTE

Istoria filosofiei moderne. „Societatea Română de Filosofie” de sub președinția d-lui Prof. Rădulescu-Motru, a luat inițiativa editării unei *Istории a filosofiei moderne*, făcută în colaborare. Primul volum, din cele trei anunțate, a și apărut, expunând sistemele filosofice dela Renașterea pînă la Kant și avînd de colaboratori pe domnii: C. Rădulescu-Motru, Edgar Papu, Anton Dumitriu, G. Vlădescu-Răcoasa, d-na Alice Voinescu, d-nii Al. Posescu, Traian Herseni, Constantin Noica, I. Brucăr, Vasile Pavelco, d-ra N. Façon, d-nii Mircea Vulcănescu, Const. Botez, Petru Comarnescu, I. Zamfirescu, St. Șoimescu, Const. Floru și B. Irion.

Deși făcută în colaborare, este totuși cît se poate de unitară: ea se prezintă ca și cum ar fi fost făcută de un singur autor. Fiecare capitol e făcut cu toată competența necesară, autorii, toți deopotrivă, dovedind că sunt stăpîni alții pe metoda de cercetare cît și pe darul de expunere, căuțînd să facă înțelese lucruri adesea foarte dificile.

Volumul I, apărut, este de-a-dreptul impunător, numărînd 560 pagini masive și prezentîndu-se în foarte bune condiții tehnice.

După cîte ni se comunică, volumele II și III, se alină deasemenea sub tipar, volumul II, care pornește dela Kant și merge pînă la evoluționismul englez, urmînd să apară chi r în cîteva săptămîni.

„Societatea Română de Filosofie” a făcut un mare efort, luînd inițiativa unei *Istории a filosofiei moderne* și ducînd-o la îndeplinire. Efortul ei este cu atît mai lăudabil cu cît a reușit să obțină, pentru Volumul III, și colaborarea unor gînditori cu reputație mondială, ca: André Lalande, Léon Brunschvicg, Emil Bréhier, Jacques Chevalier, Abel Rey, René Hubert, Arthur Liebert, etc.

Lucrarea aceasta răspunde cu adevărat unei reale nevoi. De aceea vom reveni asupra ei. Ea se poate obține direct dela La-

boratorul de Psihologie experimentală, București, str. Edgar Quinet, pentru Lei 220 (inclusiv porto), trimițând anticipat suma prin mandat poștal.

Marin Biciulescu: Reforme și curente noul în școlile de Apus.

În vara anului acestuia, d. Marin Biciulescu a tipărit într'un volum de aproape 200 pagini, o carte, în care Dsa ne arată o parte din reformele noi ce s'au adus școlii din Apus. Dsa ne promite însă, că va continua cu expunerea acestor reforme.

Cele, în volumul de care ne ocupăm aci, sunt văzute de d. M. B. în vizita făcută în Franța, la câțiva colegi, de-o valoare practică pedagogică nedesmințită și reală.

Asfel, volumul cuprinde vizita la grădina de copii din Lutry (Lausanne). Școala din Satul Monchin (Franța) și C. Freinet, Tipografia în școală.

Cartea a apărut în editura Revistei „Școala și familia de mâine”, a cărui director este d. Marin Biciulescu, una dintre cele mai populare reviste de pedagogie din țara noastră. Costul cărții nu este exagerat. E numai 60 lei, așa că putem vedea pe de altă parte, că autorul s'a gândit și la puterea de cumpărare a învățătorilor și educatorilor, pentru cari a scris această valoroasă lucrare.

Azi, în școala noastră primară, în ce privește nouile metode de procedare în învățământ, în ce privește didactica specială, care să se bazeze pe adevărata psihologie a copilului și a pedagogiei noi, nu avem. Suntem aglomerați de o mulțime de principii și legi relative, însă nu ni se arată în practică nimic. Ici colo câte-o oază de experimentare, care, unii teoreticieni de-ai noștri, caută să o astupe, ca nu cumva să se taie apa dela moară și mercantilismul ce-l urmăresc prin teorii, să fie periclitat.

Nu negăm importanța științei pedagogice, dar ca să citești o sută de volume de pedagogie și să vezi că este acelaș lucru în toate, fără să vină autorul cu o concepție nouă, te desguștă.

De aceea nu ne place să ni se arate numai îndrumările și să ni se fixeze regulile subliniate, pe care să le știm pe de rost. Dorim să ni se arate realizările, că doar văzându-le și încercând și noi să facem în școala noastră așa, ne vom smulge odată din tradiționalismul exasperat în care se află și azi școala noastră, cu toate că învățătorii noștri sunt tobi de carte.

În adevăr, ce folos că un învățător cunoaște teoriile lui Einstein și ecuațiile de toate gradele, dacă el se ocupă numai de carte, ca să nu cadă la examene și copii învață singuri lecția de aici, până aici +, în cel mai rău caz, cu sistemul Bell-Lancasterian sau monitorial, și azi.

La ce folosește neamului un învățător de-o cultură universitară, dacă el nu a aplicat niciodată în școala lui o metodă a dragostei, a spontaneității și a respectului și sufletului copilului. Ce folos că el are un potențial psihic prea mare, dacă el nu înțelege să ridice prin mijloace cât mai perfecte pe copil, la o dezvoltare cât mai mare a potențialului psihic și a copilului, care nu trebuie învățat, ci condus la învățatură. fapt care leagă pe învățător de clasă și de copii.

Iată ce vine și ne învață arătându-ne prin exemple reale, d. M. Biciulescu, în cartea sa, pe care nu aș putea-o schimba cu orice carte de pedagogie.

În ce privește practica și realizările în școală, eu cunosc scrieri multe chiar și românești. Dar, să nu se creadă că nu le apreciez. Avem spre exemplu scrierile d. Radu Petre, care sunt bazate toate pe realități practice. Înainte s'au experimentat, s'au văzut rezultatele și pe urmă s'au scris. Nu negăm nici scrierile teoretice ale noastre. Din ele ne învățăm să respectăm anumite principii, însă cece e mai aproape de noi, este exemplul, din care vedem imediat cum se face și ce e reușit sau nu, din teoriile aplicate.

Dar să spicuiș și să redăm o sumară idee și despre cuprinsul cărții d. Marin Biciulescu, căreia am ținut cu orice preț, să-i facem prologul acesta de justețe.

În capitolul „Grădina de copii din Lutry“ (Lausanne), dsa ne descrie timpul petrecut cu Dra Hartmann în școala sa de copii mici, care este atât de ingenios organizată. Mulți pedagogi ne învață pe noi, că trebuie să știm să pierdem timpul cu folos pentru elevi. Or, noi copleșiți de școala tradiției intelectualiste, ne pierdem timpul în metode și trepte tipice, care ne fac imposibili în fața copiilor, pe când dra H. făcea o activitate didactică. Iată cităm: lecțiunile dș. H. „nu erau lecțiuni model, după anumite tipicuri, ci erau o muncă obișnuită de toate zilele, o muncă rodnică, potrivită cu vârsta școlărilor, pe cari iacusița profesoară o făcea cu pricepere și îndemănare și cu toată dragostea și convingerea.”

Unde mai punem exercițiile ritmice în ansamblu cu muzică, a ompaniate la pian sau gramafon, „Care vorbesc întâi sufletului copilului” și cari execută mișcările sub înrăurirea lăuntrică, nu la impunerea educatorului. Și câte și mai câte mijloace noi de educație.

Al doilea capitol este „Mica școală” din satul Mouchin (Franța). În acest capitol ni se arată realizările făcute de un grup de instituții din Franța, în ce privește școlile noi, ajutați bineînțeles de inspectori și profesori dela licee și Universitate. Iată cum se deosebește viața școlară din alle țări, față de ceea dela noi, care în loc să fie ajutată de cei mai mari decât noi, îi este oprit și încercările. Dar despre acest fapt vom scrie noi amănunțit.

Se mai arată în acest capitol școala Montreux și C. Freinet din Franța, cari au reușit să dea o adevărată reformă școlii prin mijloacele educative de învățământ, presa sau tipografia în școală, gramafonul etc. precum și prin metoda de procedare în învățământ, care e cu totul specială.

Recomandăm cu toată căldura, tuturor educatorilor, această carte utilă și de-o importanță mare pentru reforma școlii noastre românești.

Dimitrie Boariu: „O viață trăită în școală.”

Colegul Dimitrie Boariu a dat la iveală în lucrarea sa „O viață trăită în școală”, una din acele frământări dascălești, pe care o cunosc mai bine și real numai foștii învățători confesionali, de sub regimul maghiar.

Este sbuciumul de 4 decenii a celor ce au suferit cele mai grele încercări și cele mai umilitoare opresiuni în cariera lor.

Și doar, datorită luptei neconținute și credinței sigure, că prin ajutorul ceresc și puterea sufletului românesc, suflet curat, au putut să treacă anii și proverbul să se adeverească și cu românii din Ardeal că, „apa trece pietrele rămân.”

Memoriile veteranului coleg, pentru noi sunt cele mai iluminate cuvinte, spre a ne da seama de istoria acestui oropsit popor, de soarta lui, precum și de trecutul școlii lui pe aceste meleaguri.

Dimitrie Boariu s'a ridicat din popor și împreună cu alți colegi merituoși a luptat pentru împlinirea idealului visului de întregire de ieri și a realizării unirii de azi.

Inchină foarte just cartea învățătorilor. Fiindcă Dsa specifică în prefață, că adevărul spus de Moltke, nu poate fi tras la îndoială, că învingerea e a se atribui învățătorilor.

Noi subliniem aci, cu cea mai sinceră dragoste, memoriile colegului Dimitrie Boariu, care dorim să fie citite de toți învățătorii și doritorii de-a cunoaște pe foștii învățători confesionali.

Azi de Sf. Dumitru, când scriem aceste rânduri, ținem să urăm autorului, cele mai sincere doriri de bine și viață lungă.

Ion Blăgăilă

Ovid Densușeanu-Fiul: „Stăpânul“ Ce greu este să înfrunși, cu voința omenească, voința neclintită a destinului! Ori cât de puternic ai fi, oricât de îndrăzneț, oricât de increzător în propriile tale forțe, când fatalitatea îți va hotări prăbușirea, vei ingenunchia neputincios în fața ei. Voința unui om poate fi schimbată, atunci când întâlnește alta mai puternică. A destinului însă, nu poate fi schimbată niciodată. Pe el nu-l poate corupe nimeni, nici cu vorba nici cu aurul. El rămâne mut și neduplecă în fața suferinței omului, pe el nu-l poate nimeni clinti din drumul lui, el execută aceleași îndeletniciri, pe care le execută în mod mecanic, dela existența celor dintâi omeni: seceră speranțe, distruge năzuinși...

Mircea Donici, eroul lucrării Domnului Densușeanu-Fiul, deși este unul dintre cele mai înalte spirite create de geniul omenesc, spirit ce se crede, că s'a ridicat cu mult deasupra celorlalte, tinzând spre perfecțiune, atingând culmi ce nu-i sunt date muritorului de rând să le ajungă, totuși acest suflet este purtat mereu pe aripa perfidă, a crudului și nemilosului destin. Mircea Donici este întruchiparea idealismului, este spiritul superior care dominează, prin strălucitele lui însușiri tot ce se'nvârtește în jurul lui, după cum îl înfățișează d. Densușeanu. „Era un om complex, cu resurse uimitor de variate, cu reacții neprevăzute putând frece brusc dela gestul cel mai delicat la atitudinea cea mai dârză“.

A fost un om, care, crezând în ideal, crede și'n oameni, cari îl ajută să cunoască viața, s'o vadă prin altă prismă, s'o privească așa cum se prezintă în realitate, s'o simtă în toată goliciunea și minunea ei. Simțimintele lui erau însă prea înalte, sentimentele de umanitate prea vii, ca să se poată dintr'o dată descătușa de ele, a trebuit să lupte cu sufletul său, pregătit pentru adovăr, pentru

bine pentru frumos... Și lumea nu l-a primit în mijlocul ei cu aceste strălucite însușiri sufletești. Trebuia să scape de ele.

Dar e neînchipuit de greu să lupți împotriva unui ideal, împotriva unei credințe. Mircea Donici era robul sufletului său și acum trebuie să devină stăpân, să schimbe sufletul în rob, și această prefacere cere un timp neînchipuit de lung, o voință statornică, până la petrificare: „Au trebuit zece ani de singurătate, de dezamăgiri și de neîncetate cruzimi pentru a mă hotărî să înăbuș în mine acel falnic rob, ce se numește suflet...”

Mircea, care este întruchiparea idealului, când vede că i se pun stavile în viață, preferă să fie orice, dar nu se lasă învins: „Nemernică vermure de tânguirii mârșave, nu mă vei strivi. Nu mă vei birui, nu! Nu mă vei birui, fiindcă armelor tale mârșave voi răsuena de-acum prin aprige arme nemiloase! Fiindcă te voi lovi tocmai prin ceea ce crezi că e forța ta: minciuna și cruzimea... Și voi izbi, da, fiindcă dacă ați izbutit, la rândul vostru, să-mi distrugeți credința în realitățile binelui, n'ați izbutit însă să-mi distrugeți încrederea în forțele mele...”

„Ce faci, tu, privilegiat al unui cuib de nedreptăți mascate de etichete umanitare, când pește trecute slugărnicii neputincioase, împrăști acum slidări de belșug? Furi!

Ce faci, tu, femeie zâmbitoare și vicleană, ce simulezi îndrăgostiri spre a te înrupta din trudele naivilor? Furi!

Ce faci, tu, negliob neputincios și incult când prin banii agoniști în minciună, plătești talente, dar le păstrezi anonimatul pentru-a-ți făuri din ele o mincinoasă glorie cărturară? Furi!

Ce faci, tu, prieten smerit și mîeros ce pîndești case de prietenii spre a smulge din ele premeditate îmbelșugări? Furi!

Ce faci, tu intelectual aservit unei politici, vîndut unei politici, când prin opera ta slujești doctrine înșelătoare spre a defaima în neamul tău, o împede voință de mai bine? Furi!

Furați, dar cu toții! Unii bani, alții încredere, alții voințe și talente, dar toți, deopotrivă, un lucru ce nu e al vostru și nici măcar nu-i aparțineți, nu-l puteți fura; vlagă și lumina unui ideal!

Și în fața acestor nemernicii, pentru tiranii de bațjocorită morală, ar trebui să aplec acum o tinerețe înaltă? Nu! Necinstită viermure de tânguri mârșave, de mâine vei avea în fața ta un dușman nou! Un dușman nemilos, care va răspunde cu arme și mai rafinate armelor tale piezișe.

Și în lumea voastră josnică unde ați crezut că voiți fi rob fiindcă purtam un suflet, voiți fi totuși, dar fără milă, fără suflet, neînduplecat stăpân."

Niciodată, revolta unei generații ce pășește pe culmile înalte ale dealului, n'a fost așa de puternic exteriorizată.

A urca culmi înalte, trebuie să-ți alegi poteci înguste, sub care se presupun prăpăstii înfiorătoare. Cine nu crede în ideal, va cadea dela prima încercare, nu-i va fi dat niciodată să ajungă pe culmile lui senine, nu va avea fărâșia de-a privi furtunile în față și lumea i-se va pare o imensă cușcă cu gratii vii, în care va fi sortit să intre!

Niciodată, o carte, n'a deschis în sufletul meu, orizonturi mai largi, înălțimi mai amețitoare și prăpăstii mai înfiorătoare ca aceasta! Și ca mine, va simți, oricine va citi această carte de căpătâi pentru generația nouă.

Iluna Ioan
învățător

INFORMAȚIUNI

Conform dorinței Revizoratului școlar și pentru orientarea membrilor corpului didactic din județul nostru și aiurea, dăm următoarea copie de Proces Verbal. (ca model)

Astăzi, 11 Septemvrie 1937,

Noi, membrii corpului didactic dela Școala primară de Stat din comuna Buteni, jud. Arad, întrunindu-ne în localul școlii primare No. 1 sub președinția dlui director școlar, Vasile Crucin am desbătut următoarea ordine de zi:

1. Alegerea secretarului și bibliotecarilor.
2. Distribuirea claselor și repartizarea elevilor pe clase.
3. Comandarea manualelor școlare.
4. Atribuțiunile corpului didactic în legătură cu bunul mers al învățământului.

I.

Ca secretar pe anul școlar 1937—38, se alege Doamna învă. Elena Pregea, iar ca bibliotecar, dna învă. Letiția Fânașa, iar la bibliotecă Centrului cultural dl. învă. Ioan Balaban.

b

II.

Repartizarea elevilor pe posturi și sale de clase se face cu aprobarea unanimă a tuturor membrilor corpului didactic precum urmează:

Dl. înv.-dir. Vasile Crucin va conduce cl. VI mixtă. Dna înv. Elisabeta Berdan va conduce cl. II mixtă. Dna înv. Elena Pregea va conduce cl. III mixtă. Dna înv. Letiția Fănața va conduce cl. VII mixtă. Dna înv. Constanța Braițiu va conduce cl. V mixtă. Dl. înv. Ioan Balaban va conduce cl. IV mixtă. Dl. înv. Gheorghe Beinșan va conduce cl. I mixtă.

III.

În ce privește comandarea manualelor didactice, dl. dir. Vasile Crucin pune în vedere corpului didactic a introduce cărți din edițiile noi, aprobate conform noii programe analitice.

IV.

Cuvântările naționale cu ocaziunea serbărilor naționale s'au împărțit astfel: 1 Decembrie — Dna înv. Elena Pregea. 24 Ianuarie — Dna înv. Elisabeta Berdan 10 Mai — Dl. înv. Ioan Balaban. Ziua Eroilor — Dna înv. Letiția Fănața. 8 Iunie — Dl. înv.-dir Vasile Crucin.

În ce privește conducerea elevilor la biserică s'au format 3 grupe I. Vasile Crucin, — Elișabeta Berdan, II. Gheorghe Beinșan, — Letiția Fănața și III. Elena Pregea, — Constanța Braițiu.

V.

Corul bisericesc cu cl. IV VII va ține probă de două ori pe săptămână: marți și vineri, orele 11—13. La cl. I se va introduce carnetul școlar, cu fișa psiho-pedagogică.

Dl. Dir. Vasile Crucin citește circulara dlui revizor școlar al jud. Arad — Lazar Igrășan

Dl. înv. Ioan Balaban cere și stăruie să se ia în proces verbal faptul, că fiind în această comună 3 preoți noi, corpul didactic să fie scos din orice răspundabilitate în ce privește predarea religiei în orele fixate acestui studiu.

Nemai fiind nimic la ordinea de zi, ședința se ridică după încheierea prezentului proces-verbal.

d. c. m. s.

Director,
ss. *V. Crucin*

Secretar,
ss. *Elena Pregea*

Membri verificatori:
ss. *Ioan Balaban*
ss. *Gh. Beinșan.*

Circulară

Către președinții subsecțiilor Asociației inv. Arad

Comitetul central al Asociației Învățătorilor din orașul și jud. Arad, în ședința dela 21 Octomvrie a. c., a subliniat importanța ședințelor subsecțiilor Asociației. Ca urmare a decisiunii aduse în sensul începerii activității acestor nuclee, care, s'au dovedit atât de necesare în viața învățătorească, Dnii președinți sunt rugați a convoca în conferințe de toamnă pe colegii învățători și a propaga prin ei spiritul de muncă edificatoare în acest colț de țară. Aleși, ai instinctului de apreciere și ai conștiinței colegiale, le adresăm cele mai calduroase rugăminți, a porni cu multă însuflețire pe drumul datorințelor multe ce le incumbă situația de conducători. Prin marea credință ce s'a realizat în atâtea rânduri și prin dragostea ce o poartă ridicării sufletului dascălesc, să se înșirue cu mult devotament între cei dântăiu ce asaltează concepția de eroism intransigent. Spiritul, de luptători neșovăitori aruncat de multe ori în cumpăna interesului general, ne face să credem că, decisiunile Com. central privitoare la începerea activității destinată asoc. inv. se va împleti în caerul înțelegerii depline și în tresăririle gândurilor de apostolat.

Pentru conferințele subsecțiilor, biroul prezintă următoarele subiecte.

1. Ce urmărește instituția patriotică «Straja Țării» și noblele intenții ale Marelui Străjer?
2. Cum și ce trebuie să fie școala română la graniță?
3. Ce îndreptar de ped. națională apare din mișcările populare ale anului 1784?
4. Ce politică să facă inv. român la graniță?
5. Actuala situație materială a inv. poate să grăbească culturalizarea neamului dela graniță?

Afară de aceste subiecte, colegii învățători au deplină libertate a se prezenta la ședințele subsecțiilor și cu alt material ce se înglobează în tendințele și aspirațiile Asociației. Sunt atâtea ca să mărturisească adevărul din jurul nostru și să pună în mers de deschidere energiile constructive ale organismului național din această parte de țară. Să pornească deci, munca sănătoasă de zile bune în mii de pulsațiuni în deplin acord cu crezul conștiinței obștești.

Arad, 22 Octomvrie 1937.

Președinte, **Cristea**

Secretar, **I. Blăgăiță**

ADRESA: *cu*

*Biblioteca Palatului
Cultural*

NOV. 37

25 bani Posta

Arad

Palatul Cultural

Tiparul „CONCORDIA” Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad.